

Офіціоз

З 1 липня в Україні починає діяти програма надання компенсацій на сплату комунальних послуг
Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 05.04.2014 № 83 «Про посилення соціального захисту населення в умовах підвищення цін і тарифів на комунальні послуги», з 1 липня запроваджується надання населенню компенсації додаткових витрат на оплату послуг газопостачання, централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води у зв'язку з підвищення цін і тарифів на послуги.

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 5 квітня 2014 р. № 83

ПОРЯДОК **призначення і надання населенню** **компенсації додаткових витрат на** **оплату комунальних послуг в умовах** **підвищення цін і тарифів на послуги**

1. Цей Порядок визначає механізм призначення і надання населенню компенсації додаткових витрат на оплату послуг газопостачання, централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води (далі – комунальні послуги) в умовах підвищення цін і тарифів на зазначені послуги.

2. Дія цього Порядку поширюється на сім'ї, які складаються з громадян України, іноземців, осіб без громадянства, які на законних підставах перебувають на території України, якщо середньомісячний сукупний дохід сім'ї за попередні шість місяців не перевищував величини прожиткового мінімуму для сім'ї, що визначається як сума прожиткових мінімумів для кожного члена сім'ї відповідно до його належності до основних соціальних і демографічних груп населення.

Для цілей цього Порядку до складу сім'ї включаються особи, які зареєстровані у житловому приміщенні (будинку).

3. Розрахунок сукупного доходу для призначення компенсації додаткових витрат на оплату комунальних послуг (далі – компенсація) провадиться відповідно до Методики обчислення сукупного доходу сім'ї для всіх видів соціальної допомоги, затвердженої наказом Міністерства праці та соціальної політики, Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції, Міністерства фінансів, Державного комітету

статистики, Державного комітету молодіжної політики, спорту і туризму від 15 листопада 2001 р. № 486/202/524/455/3370.

У разі коли будь-хто з працездатних членів сім'ї надає інформацію про відсутність доходів за будь-який місяць протягом періоду, за який визначається сукупний дохід, до розрахунку приймається дохід такого члена сім'ї на рівні прожиткового мінімуму для працездатних осіб.

4. Компенсація надається на безповоротній основі, її отримання не пов'язане із зміною форми власності житла і не тягне за собою таку зміну.

5. Призначення компенсації здійснюється управліннями праці та соціального захисту населення районних, районних у м. Києві та Севастополі держадміністрацій, структурними підрозділами з питань праці та соціального захисту населення виконавчих органів міських, районних у містах (у разі створення) рад (далі – органи соціального захисту населення).

6. Компенсація розраховується як різниця між розміром плати за комунальні послуги у межах норм споживання (з урахуванням пільг та субсидії для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг (далі - субсидія), які надаються відповідно до законодавства) після підвищення цін і тарифів на комунальні послуги та розміром відповідного платежу, який сім'я сплачувала до зміни цін і тарифів на комунальні послуги. При цьому застосовуються норма володіння чи користування загальною площею житла та норми споживання комунальних послуг, з урахуванням яких призначається субсидія.

7. Для призначення компенсації особа, яка зареєстрована у житловому приміщенні (будинку) (далі - заявник), звертається до органу соціального захисту населення за місцем реєстрації з відповідною заявою та пред'являє паспорт громадянина України, паспортний документ іноземця або особи без громадянства.

У заяві зазначаються такі відомості про всіх осіб, зареєстрованих у житловому приміщенні (будинку): прізвище, ім'я та по батькові, число, місяць, рік народження, серія, номер паспорта громадянина України (паспортного документа іноземця або особи без громадянства), ким і коли виданий, реєстраційний номер облікової картки платника податків (не зазначається фізичними особами, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідному контролюючому органу і мають відмітку в паспорті), види отриманого доходу за попередні шість місяців та згода на обробку персональних даних. Крім того, наводиться перелік комунальних послуг, якими користується сім'я, із зазначенням реквізитів підприємств, що надають послуги.

До заяви додаються:

довідка про склад зареєстрованих у житловому приміщенні (будинку) осіб;

довідки про доходи кожної особи, зареєстрованої у житловому приміщенні (будинку), за формою, затвердженою наказом Міністерства праці та соціальної політики від 27 серпня 2004 р. № 192 (крім довідок про розмір пенсії та соціальної допомоги).

8. На запит органів соціального захисту населення житлово-експлуатаційні організації, житлово-будівельні (житлові) кооперативи, об'єднання співвласників багатоквартирного будинку та підприємства, що надають комунальні послуги (далі – підприємства), подають у п'ятиденний строк з дня надходження запиту інформацію про:

1) середньомісячний розмір плати за фактично спожиті комунальні послуги у межах норм споживання (з урахуванням пільг та субсидій, які надавалися відповідно до законодавства) до зміни цін і тарифів на комунальні послуги - окремо для опалювального та неопалювального періоду;

2) розмір плати за комунальні послуги виходячи з фактичного обсягу середньомісячного споживання комунальних послуг у попередньому періоді у межах норм споживання (з урахуванням пільг, які надаються відповідно до законодавства) після зміни цін і тарифів на комунальні послуги - окремо для опалювального та неопалювального періодів.

Органи соціального захисту населення мають право робити запити та у строк до 10 календарних днів з дня надходження відповідного запиту безоплатно отримувати від органів доходів і зборів, територіальних органів Пенсійного фонду України, інших органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування інформацію, необхідну для перевірки достовірності даних, отриманих від заявника.

9. Орган соціального захисту населення у десятиденний строк після надходження інформації, передбаченої у пункті 8 цього Порядку, здійснює розрахунок компенсації у такій послідовності:

1) визначає розмір плати за комунальні послуги після зміни цін і тарифів на послуги як різницю між розміром плати за комунальні послуги, зазначеним у підпункті 2 пункту 8 цього Порядку, і розміром частки субсидії, призначеної для відшкодування витрат на оплату таких послуг, після зміни цін і тарифів на комунальні послуги;

2) визначає розмір компенсації як різницю між розрахованим відповідно до підпункту 1 цього пункту розміром плати за комунальні послуги після зміни цін і тарифів на послуги і середньомісячним розміром плати за фактично спожиті комунальні послуги, зазначеним у підпункті 1 пункту 8 цього Порядку.

Розмір компенсації розраховується окремо для кожного виду комунальних послуг в опалювальний, неопалювальний періоди, а також у неповні місяці опалювального періоду пропорційно кількості днів опалювального періоду у зазначених місяцях.

10. Компенсація розраховується з місяця звернення за її наданням до завершення опалювального періоду 2014-2015 років. Якщо звернення за наданням компенсації надійшло протягом трьох місяців з дня набрання чинності цим Порядком, за бажанням заявника компенсація може бути призначена з травня 2014 року.

У разі підвищення цін і тарифів на комунальні послуги протягом періоду надання компенсації її розмір перераховується з урахуванням такого підвищення.

11. Після прийняття рішення про надання компенсації орган соціального захисту населення інформує про це заявника шляхом надіслання повідомлення, в якому зазначається розмір компенсації для кожного виду комунальних послуг в опалювальний, неопалювальний періоди, а також у неповні місяці опалювального періоду та період надання такої компенсації.

12. Орган соціального захисту населення щомісяця до 25 числа подає підприємствам списки осіб, яким призначено компенсацію, із зазначенням її розміру.

У разі здійснення перерахунку розміру компенсації з урахуванням підвищення цін і тарифів на комунальні послуги орган соціального захисту населення подає підприємствам списки осіб із зазначенням перерахованих розмірів компенсації.

13. Компенсація щомісяця перераховується підприємствам, що надають комунальні послуги, і зараховується на особові рахунки заявника.

14. Надання компенсації припиняється:

за поданням підприємства, якщо заявник не оплачує комунальні послуги (крім випадків, пов'язаних із затримкою виплати заробітної плати, пенсії тощо, яка підтверджується відповідними документами) – з місяця, в якому надійшло таке подання. Подання вноситься підприємствами органам соціального захисту населення до 10 числа місяця, що настає за місяцем, в якому виникли такі обставини;

якщо заявник приховав або свідомо подав недостовірні дані про доходи та склад осіб, зареєстрованих у житловому приміщенні (будинку), що вплинули на встановлення права на компенсацію і визначення її розміру, внаслідок чого йому була надміру перерахована сума компенсації, - з місяця, в якому виявлено порушення;

у разі переїзду сім'ї в іншу місцевість та настання обставин, що унеможливають надання компенсації (зокрема смерть одинокі особи), – з місяця, що настає за місяцем, в якому відбулися зміни;

за заявою отримувача компенсації – з місяця, що настає за місяцем подання відповідної заяви.

У разі коли надання компенсації припинено у зв'язку з тим, що заявник не оплатив спожиті комунальні послуги, він набуває право на отримання компенсації з місяця, що настає за місяцем подання документів, що підтверджують погашення заборгованості, яка виникла за період отримання компенсації.

Сума компенсації, перерахованої надміру внаслідок свідомого подання заявником документів з недостовірними відомостями, повертається ним на вимогу органу соціального захисту населення.

У разі коли заявник добровільно не повернув надміру перераховану суму компенсації, питання про її стягнення органи соціального захисту населення вирішують у судовому порядку.

15. Органи соціального захисту населення формують щодо кожного отримувача компенсації справу, в якій зберігаються матеріали, необхідні для призначення компенсації, та розрахунки її розміру.

**Урядовий кур'єр
від 10.04.2014 – № 66**

Інформаційно-роз'яснювальні матеріали до постанови Кабінету Міністрів України від 05.04.2014 № 83 «Про посилення соціального захисту населення в умовах підвищення цін і тарифів на комунальні послуги»

З метою посилення соціального захисту населення в умовах підвищення цін і тарифів на комунальні послуги Урядом прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 05.04.2014 № 83, якою передбачено запровадження нового виду допомоги на оплату комунальних послуг – компенсації додаткових витрат на оплату послуг газопостачання, централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води у зв'язку з підвищенням цін і тарифів на ці послуги (далі – компенсація).

Фінансування витрат, пов'язаних з наданням населенню компенсації, здійснюється за рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг та житлових субсидій населенню на оплату електроенергії, природного газу, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати (утримання будинків і споруд та прибудинкових територій), вивезення побутового сміття та рідких нечистот згідно з Порядком фінансування видатків місцевих бюджетів на здійснення заходів з виконання державних програм соціального захисту населення за рахунок субвенцій з державного бюджету, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 4 березня 2002 р. № 256.

Компенсація призначається органами соціального захисту населення. Для призначення компенсації особа, яка зареєстрована у житловому приміщенні, звертається із заявою до органу соціального захисту населення за місцем реєстрації і надає довідку про склад зареєстрованих у житловому приміщенні (будинку) осіб, а також довідки про доходи кожної особи, зареєстрованої у житловому приміщенні (крім довідок про розмір пенсії та соціальної допомоги), та пред'являє паспорт.

Право на отримання компенсації матимуть сім'ї, середньомісячний сукупний дохід яких за попередні шість місяців не перевищував величини прожиткового мінімуму для сім'ї, що визначається як сума прожиткових мінімумів для кожного члена сім'ї відповідно до його належності до основних соціальних і демографічних груп населення. До складу сім'ї включаються особи, які зареєстровані у житловому приміщенні (будинку).

Компенсація розраховується як різниця між розміром плати за вказані послуги у межах норм споживання (з урахуванням пільг та субсидій) після підвищення цін і тарифів на послуги та розміром відповідного платежу, який сім'я сплачувала до зміни цін і тарифів на послуги. При цьому застосовується норма володіння чи користування загальною площею житла та норми споживання комунальних послуг, з урахуванням яких призначається субсидія.

Підприємства, що надають комунальні послуги (газопостачання, централізоване опалення та централізоване постачання гарячої води), на запит органів соціального захисту населення, подають у п'ятиденний строк з дня надходження запиту інформацію про:

– середньомісячний розмір плати за фактично спожиті комунальні послуги у межах норм споживання (з урахуванням пільг та субсидій, які надавалися відповідно до законодавства)

до зміни цін і тарифів на комунальні послуги – окремо для опалювального та неопалювального періоду;

– розмір плати за комунальні послуги виходячи з фактичного обсягу середньомісячного споживання комунальних послуг у попередньому періоді у межах норм споживання (з урахуванням пільг, які надаються відповідно до законодавства) після зміни цін і тарифів на комунальні послуги – окремо для опалювального та неопалювального періодів.

Розрахунок компенсації здійснюється органами соціального захисту населення у десятиденний строк після надходження відповідної інформації.

Компенсація розраховується з місяця звернення за її наданням до завершення опалювального періоду 2014-2015 років. Якщо звернення за наданням компенсації надійшло протягом трьох місяців з дня набрання чинності постанови, за бажанням заявника компенсація може бути призначена з травня 2014 року.

Розмір призначеної компенсації щомісяця перераховується підприємствам, що надають комунальні послуги, і зараховується на особові рахунки заявника.

Після прийняття рішення про надання компенсації орган соціального захисту населення інформує про це заявника шляхом надсилання повідомлення, в якому зазначається розмір компенсації та період надання такої компенсації.

Органи соціального захисту населення формують щодо кожного отримувача компенсації справу, в якій зберігаються матеріали, необхідні для призначення компенсації, та розрахунки її розміру.

Обласним державним адміністраціям доручено забезпечити за участю органів місцевого самоврядування організацію та координацію діяльності структурних підрозділів з питань соціального захисту населення, житлово-комунального господарства, газо- та енергопостачальних організацій з надання компенсації, а також подання підприємствами, що надають вказані послуги, органам соціального захисту населення інформації про розміри плати за комунальні послуги для надання компенсації.

Методичні рекомендації щодо застосування окремих норм постанови Кабінету Міністрів України від 05.04.2014 № 83 „Про посилення соціального захисту населення в умовах підвищення цін і тарифів на комунальні послуги”

СТОСОВНО ПРАВА НА ОТРИМАННЯ КОМПЕНСАЦІЇ

Право на отримання компенсації матимуть сім'ї, у яких середньомісячний сукупний дохід за попередні шість місяців не перевищував величини прожиткового мінімуму для сім'ї, що визначається як сума прожиткових мінімумів для кожного члена сім'ї відповідно до його належності до основних соціальних і демографічних груп населення. До складу сім'ї включаються особи, які зареєстровані у житловому приміщенні (будинку).

Зазначений прожитковий мінімум сім'ї буде визначатися окремо для кожної сім'ї залежно від її складу.

У разі коли будь-хто з працездатних членів сім'ї надає інформацію про відсутність доходів за будь-який місяць протягом періоду, за який визначається сукупний дохід, до розрахунку приймається дохід такого члена сім'ї на рівні прожиткового мінімуму для працездатних осіб.

Встановлені прожиткові мінімуми (з 1 січня 2014 року):

для дітей віком до 6 років – 1032 грн;

для дітей віком від 6 до 18 років – 1286 грн;

для працездатних осіб – 1218 грн;

для осіб, які втратили працездатність – 949 гривень.

Розрахунок сукупного доходу сім'ї для призначення компенсації провадиться відповідно до Методики обчислення сукупного доходу сім'ї для всіх видів соціальної допомоги, затвердженої наказом Мінпраці, Мінекономіки, Мінфіну, Держстату, Держкоммолодьспорту від 15.11.2001 № 486/202/524/455/3370.

Приклад: сім'я з чотирьох осіб (чоловік, дружина, одна дитина віком 6 років, друга – від 6 до 18 років). Заробітна плата чоловіка та дружини складає 4 500 грн. на місяць. Прожитковий мінімум для сім'ї становить 4 764 грн (1218 грн*2 особи + 1286 грн + 1032 грн). Дохід сім'ї менший за прожитковий мінімум для сім'ї. Сім'я має право на компенсацію.

ХТО МОЖЕ ЗВЕРНУТИСЯ ЗА ПРИЗНАЧЕННЯМ КОМПЕНСАЦІЇ?

Особа, яка зареєстрована у житловому приміщенні (будинку).

СТОСОВНО РОЗРАХУНКУ РОЗМІРУ КОМПЕНСАЦІЇ

Компенсація розраховується як різниця між розміром плати за послуги газопостачання, централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води у межах норм споживання (з урахуванням пільг та субсидії) після підвищення цін і тарифів на послуги та розміром відповідного платежу, який сім'я сплачувала до зміни цін і тарифів на послуги.

Компенсацію не отримають сім'ї, які одержували і будуть одержувати житлові субсидії, оскільки вони продовжуватимуть сплачувати 10% або 15% своїх доходів.

Для сімей, які набувають право на субсидію, і матимуть право на одержання компенсації після підвищення цін і тарифів, розмір компенсації буде розраховуватися як різниця між розміром обов'язкової плати за послуги і розміром плати за такі послуги, який сім'я сплачувала до зміни тарифів.

Сім'ї, які не отримають субсидію, оскільки їх розмір плати за послуги не перевищуватиме 10% або 15% доходів, отримають компенсацію у розмірі 100% збільшення плати за послуги в межах норм споживання.

ОСОБЛИВІ УМОВИ ПРИЗНАЧЕННЯ КОМПЕНСАЦІЇ:

1. При призначенні компенсації не враховується майновий стан сім'ї, як це здійснюється при призначенні житлової субсидії, зокрема:

- наявність у володінні (користуванні) більш ніж одного житлового приміщення, більш ніж двох транспортних засобів;
- здача в найм або оренду житлового приміщення;
- наявність додаткових незадекларованих джерел для існування;
- купівля майна, товарів, оплати послуг на суму понад 10 прожиткових мінімумів.

2. При розрахунку компенсації застосовуються норма володіння чи користування загальною площею житла та норми споживання комунальних послуг, з урахуванням яких призна-

чається субсидія. Призначення компенсації на загальну/ збільшену понад норму площу житла не передбачено.

3. Компенсація призначається виходячи з середніх обсягів споживання послуг за попередній період і не перераховується відповідно до фактично спожитих обсягів послуг.

Інформація щодо нової адресної програми Уряду для соціальної підтримки малозабезпечених сімей при оплаті житлово-комунальних послуг (компенсація додаткових витрат сімей)

1. Право на призначення компенсації мають сім'ї, середньомісячний сукупний дохід яких (за попередні шість місяців) не перевищував величини прожиткового мінімуму для сім'ї. Прожитковий мінімум сім'ї дорівнює сумі прожиткових мінімумів для кожного члена сім'ї (відповідно до його належності до основних соціальних і демографічних груп населення).

Приклад: сім'я з чотирьох осіб (чоловік, дружина, одна дитина віком до 6 років, а друга - від 6 до 18 років). Заробітна плата чоловіка та його дружини складає 4500 грн. на місяць. Прожитковий мінімум для сім'ї становить 4764 грн. (1218 грн.*2 особи + 1286 грн. + 1032 грн.). Дохід сім'ї менший за прожитковий мінімум для сім'ї. Сім'я має право на компенсацію.

2. Для призначення компенсації потрібно звернутися із відповідною заявою до органу соціального захисту населення за місцем реєстрації.

У 10-денний термін після подання заяви заявнику надсилається повідомлення щодо прийнятого рішення про призначення компенсації та її розмір.

3. Для призначення компенсації разом із заявою необхідно надати:

3.1. Довідку про склад зареєстрованих у житловому приміщенні (будинку) осіб

3.2. Довідки про доходи кожної особи, зареєстрованої у житловому приміщенні (будинку).

4. Розмір компенсації визначається як різниця між розміром плати за послуги (у межах норм споживання) після підвищення цін і тарифів та розміром відповідного платежу, який сім'я сплачувала до зміни цін і тарифів на послуги.

Приклад: до підвищення цін і тарифів на природний газ і теплову енергію (до 1 травня 2014 року) сім'я сплачувала за ці послуги 300 грн. на місяць, а після підвищення – 400 грн. Розмір щомісячної компенсації становить 100 гривень.

5. Компенсації розраховується з місяця звернення за її наданням до завершення опалювального періоду 2014-2015 року

Розмір призначеної компенсації перераховується щомісяця підприємствам, що надають комунальні послуги, і зараховується на особові рахунки заявника.

ВАЖЛИВО:

Компенсація надається на безповоротній основі, її отримання не пов'язане із зміною форми власності житла і не тягне за собою таку зміну.

Для одержання компенсації сім'я має сплачувати свою частину платежу за комунальні послуги, у іншому випадку - надання компенсації припиняється.